

MEM-205 Περιγραφική Στατιστική
Τμήμα Μαθηματικών και Εφ. Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κώστας Σμαραγδάκης (kesmarag@pm.me)

20-02-2023

Κανονική Κατανομή (Normal Distribution)

$$p(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} \exp\left[-\frac{1}{2\sigma^2}(x-\mu)^2\right]$$

$\int_{-\infty}^{+\infty} p(x) dx = 1$

$-3\sigma + \mu$ μ $3\sigma + \mu$

99.7%

Τυποποίηση Παρατηρήσεων (Standardizing Observations)

Εάν x μια παρατήρηση της X η οποία ακολουθεί την κανονικής κατανομής $\mathcal{N}(\mu, \sigma^2)$, η τυποποιημένη τιμή του x ορίζεται ως:

$$X \sim \mathcal{N}(\mu, \sigma^2) \longrightarrow Z \sim \mathcal{N}(0, 1)$$

$$Z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

$$Z = \frac{X - \mu}{\sigma}$$

$$X - \mu \sim \mathcal{N}(0, \sigma^2)$$

Η τυποποιημένη τιμή συχνά καλείται ως **z-score** της παρατήρησης.

- Το z-score εκφράζει τον αριθμό των τυπικών αποκλίσεων που χωρίζουν την αρχική παρατήρηση x από τη μέση τιμή μ .

Γνωρίζουμε ότι X έχει $\text{Var } X = \sigma^2$

$$\text{Var}[aX] = a^2 \text{Var } X$$

$$X = \mu + \sigma Z$$

- Την κανονική κατανομή $\mathcal{N}(0, 1)$ με μέση τιμή μηδέν και τυπική απόκλιση μονάδα την καλούμε τυπική κανονική κατανομή.

Τυποποίηση Κανονικής Κατανομής

$$\mathcal{N}(\mu, \sigma^2) \rightarrow \mathcal{N}(0, 1)$$

Θεωρούμε τον γραμμικό μετασχηματισμό:

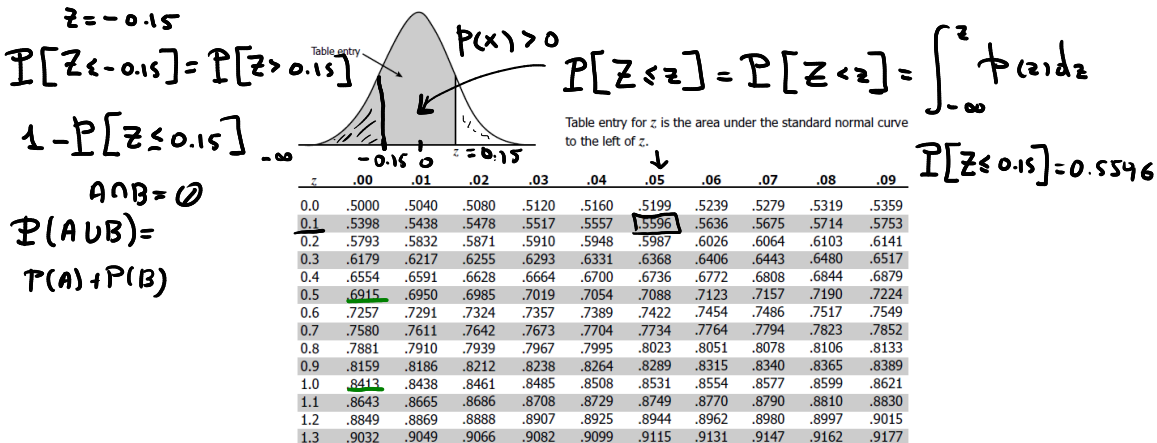
$$Z = \frac{X - \mu}{\sigma}$$

Προκύπτει η νέα τυποποιημένη συνάρτηση πυκνότητας πιθανότητας

$$p(z) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-z^2/2}$$

Τυπική Κανονική Κατανομή (Standard Normal Distribution)

Standard Normal Probabilities

Άσκηση

Μια εταιρία παράγει ένα νέο αναψυκτικό. Το μηχάνημα που γεμίζει τα μπουκάλια έχει ρυθμιστεί να παρέχει 330 ml αναψυκτικού ανά μπουκάλι. Ωστόσο έχει παρατηρηθεί ότι η πραγματική ποσότητα δεν είναι σταθερή αλλά περιγράφεται από την κανονική κατανομή με μέση τιμή 330 ml και τυπική απόκλιση 2 ml. Τι ποσοστό μπουκαλιών περιέχει από 331 έως 332 ml αναψυκτικού.

$$P[331 \leq X \leq 332] = ?$$

$$P[X \leq 332] - P[X \leq 331]$$

$$z_1 = \frac{x_1 - \mu}{\sigma} = \frac{1}{2}$$

$$z_2 = \frac{x_2 - \mu}{\sigma} = 1$$

$$= P[Z \leq 1] - P[Z \leq \frac{1}{2}]$$

$$= 0.8413 - 0.6915$$

Καμπύλη Lorenz - Διατεταγμένα Δεδομένα

x_n

Έστω $x_1 \leq x_2 \leq \dots \leq x_N$ παρατηρήσεις μιας μεταβλητής X .

$$x_1 = 1000$$

$$x_2 = 2000$$

$$x_3 = 3000$$

$$\Phi_1 = \frac{1000}{6000} = \frac{1}{6}$$

$$\Phi_2 = \frac{3000}{6000} = \frac{1}{2}$$

$$\Phi_n = \frac{\sum_{j=1}^n x_j}{\sum_{j=1}^N x_j} \leq 1$$

$$RF_n = n/N$$

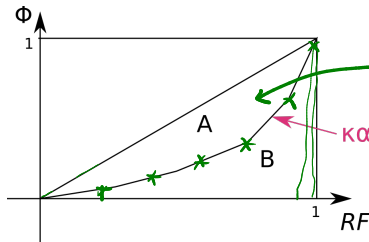
$$x_1 = x_2 = x_3$$

$$\Phi_n = \Phi_{n-1} + \frac{1}{2}$$

$$\Phi_n = \frac{n x_1}{3 x_1} = \frac{n}{3} = \left(\frac{n-1}{3} \right) + \frac{1}{3} = \Phi_{n-1} + \frac{1}{3}$$

► Θεωρούμε την καμπύλη που ορίζεται από τα σημεία

$$\{(0, 0), (RF_1, \Phi_1), (RF_2, \Phi_2), \dots, (RF_N = 1, \Phi_N = 1)\}$$

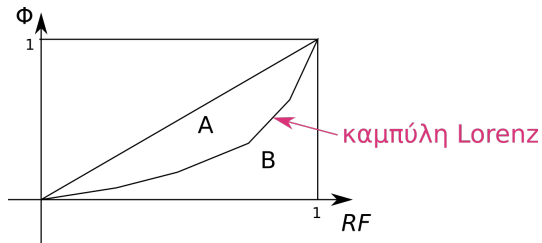

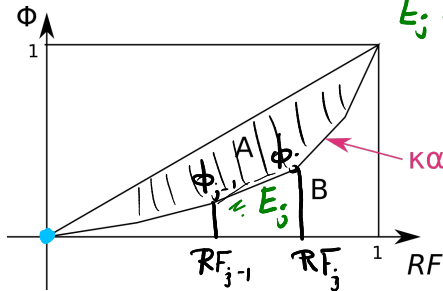
$$Gini = \frac{\text{area}(A)}{\text{area}(A) + \text{area}(B)} = \frac{1}{2}$$

$$\phi_j = \frac{m_j f_j}{\sum_{k=1}^K m_k f_k}, \quad \Phi_i = \sum_{j=1}^i \phi_j$$

- Θεωρούμε την καμπύλη που ορίζεται από τα σημεία

$$\{(0, 0), (RF_1, \Phi_1), (RF_2, \Phi_2), \dots, (RF_K = 1, \Phi_K = 1)\}$$

$$E_j = \frac{1}{2} (\phi_{j-1} + \phi_j) (RF_j - RF_{j-1}) = \frac{1}{2N} (\phi_{j-1} + \phi_j) = \frac{1}{2N} \sum \Phi_j$$

καμπύλη Lorenz

$$\alpha_{\text{rel}}(B) = \sum E_j$$

$$\alpha_{\text{rel}}(A) = \frac{1}{2} - \sum E_j$$

$$\text{Gini} = \frac{\text{area}(A)}{\text{area}(A) + \text{area}(B)}, \quad 0 \leq \text{Gini} \leq 1$$

$$\text{Gini} = 1 - \frac{1}{2} \sum_{j=1}^N E_j$$

↓
 $\alpha_{\text{rel}}(B)$

- ▶ Αποτελεί μέτρο ανισοκατανομής, δηλαδή ελέγχει κατά πόσο ανισοκατανέμεται η συνολική τιμή μιας μεταβλητής.
- ▶ Βρίσκει εφαρμογή σε οικονομικές μελέτες, για παράδειγμα μελέτη για την ανισοκατανομή των μισθών των εργαζομένων μιας επιχείρησης.

Παράδειγμα

Έστω οι ετησιοι μισθοί των 5 εργαζομένων μιας εταιρείας.

$$x_1 = 5000, x_2 = 10000, x_3 = 15000, x_4 = 20000, x_5 = 50000$$

Σχεδιάστε τη καμπύλη Lorenz και υπολογίστε τον συντελεστή του Gini.

	Φ	RF	$\Sigma \Phi$
#1 5000	0.05	1/5	0.05
#2 10000	0.15	2/5	0.2
#3 15000	0.3	3/5	0.45
#4 20000	0.5	4/5	0.8
#5 50000	1	1	1.5
100000			

$$\frac{\text{Σφφ}/100000}{\text{Σφφ}/100000}$$

$$\frac{5000 + 10000}{100000}$$

$$\frac{5000 + \dots + 20000}{100000}$$

$$\frac{0.05 + 0.2 + 0.45 + 0.8 + 1.5}{2.5} = \text{ανεα}(B)$$

$$Gini = 1 - 0.5 \cdot \text{ανεα}(B)$$

Καμπύλη Lorenz - Συντελεστής του Gini

Παράδειγμα

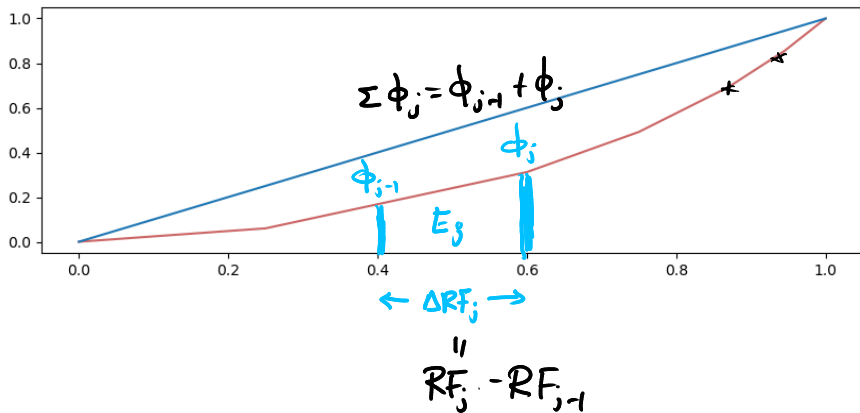
	m	f	mf	ϕ	$\Sigma \phi$	RF
[0,5000)	2500	250	625000	0.06	0.06	$0.25 = \frac{250}{1000}$
[5000,10000)	7500	350	2625000	0.252	0.312	$0.6 = \frac{600}{1000}$
[10000,15000)	12500	150	1875000	0.18	0.492	0.75
[15000,20000)	17500	120	2100000	0.201	0.693	0.87
[20000, 25000)	22500	75	1687500	0.162	0.855	<u>0.945</u> $= \frac{945}{1000}$
[25000,30000)	27500	55	1512500	0.145	1	1
Total		<u>1000</u>	10425000	1		

$$1687500 / 10425000$$

$$625000 / 10425000$$

Καμπύλη Lorenz - Συντελεστής του Gini

$$E_j = \frac{1}{2} \left(\sum \Phi_j \right) \Delta RF_j$$

Παράδειγμα

	Φ	RF	ΣΦ	Δ(RF)	ΣΦ x Δ(RF)
[0,5000)	0.06	0.25	0.06	0.25	0.015
[5000,10000)	0.312	0.6	0.372	0.35	0.130
[10000,15000)	0.492	0.75	0.804	0.15	0.121
[15000,20000)	0.693	0.87	1.185	0.12	0.142
[20000,25000)	0.855	0.945	1.548	0.075	0.116
[25000,30000)	1	1	1.855	0.055	0.102
Total					0.626

Handwritten notes on the table:

- Under RF: 0.25, 0.6, 0.75, 0.87, 0.945, 1
- Under ΣΦ: 0.06, 0.372, 0.804, 1.185 (circled), 1.548, 1.855
- Under Δ(RF): 0.25, 0.35, 0.15, 0.12, 0.075, 0.055
- Under ΣΦ x Δ(RF): 0.015, 0.130, 0.121, 0.142, 0.116, 0.102
- Handwritten calculations: $0.25 - 0$, $0.75 - 0.6$, $0.945 - 0.87$
- Handwritten calculation: $0.626 \cdot \frac{1}{2} = \text{εμβαδόν}$

$$\text{Gini} = 1 - \frac{1}{4} \cdot 0.626 = 0.874$$

$$\text{Gini} = 1 - \frac{1}{2} \text{εμβαδόν} = 1 - \frac{1}{4} \cdot 0.626$$

Καμπύλη Lorenz - Συντελεστής του Gini

Gini * 100%

	Member state	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	Bulgaria	35.0	33.6	35.4	35.4	37.0	37.7	40.2	39.6
2	Lithuania	33.0	32.0	34.6	35.0	37.9	37.0	37.6	36.9
3	Latvia	35.1	35.7	35.2	35.5	35.4	34.5	34.5	35.6
4	Serbia ^[n 1]	—	—	38.0	38.6	38.2	38.6	37.8	35.6
5	Romania	33.5	34.0	34.6	35.0	37.4	34.7	33.1	35.1
6	Italy	32.5	32.4	32.8	32.4	32.4	33.1	32.7	33.4
7	Luxembourg	27.2	28.0	30.4	28.7	28.5	31.0	30.9	33.2
8	Spain	34.0	34.2	33.7	34.7	34.6	34.5	34.1	33.2
9	Greece	33.5	34.3	34.4	34.5	34.2	34.3	33.4	32.3
10	Portugal	34.2	34.5	34.2	34.5	34.0	33.9	33.5	32.1
11	Germany	29.0	28.3	29.7	30.7	30.1	29.5	29.1	31.1
12	Estonia	31.9	32.5	32.9	35.6	34.8	32.7	31.6	30.6
13	Croatia	31.2	30.9	30.9	30.2	30.4	29.8	29.9	29.7
14	Cyprus	29.2	31.0	32.4	34.8	33.6	32.1	30.8	29.1
15	Ireland	29.8	30.5	30.7	31.1	29.8	29.5	30.6	28.9
16	Hungary	26.9	27.2	28.3	28.6	28.2	28.2	28.1	28.7
17	Malta	27.2	27.1	27.9	27.7	28.1	28.5	28.3	28.7
18	France	30.8	30.5	30.1	29.2	29.2	29.3	29.3	28.5
19	Denmark	26.6	26.5	26.8	27.7	27.4	27.7	27.6	27.9
20	Poland	31.1	30.9	30.7	30.8	30.6	29.8	29.2	27.8
21	Netherlands	25.8	25.4	25.1	26.2	26.7	26.9	27.1	27.0
22	Sweden	26.0	26.0	26.0	26.9	26.7	27.6	28.0	27.0
23	Austria	27.4	27.6	27.0	27.6	27.2	27.2	27.9	26.8
24	Finland	25.8	25.9	25.4	25.6	25.2	25.4	25.3	25.9
25	Belgium	26.3	26.5	25.9	25.9	26.2	26.3	26.0	25.6
26	Czech Republic	25.2	24.9	24.6	25.1	25.0	25.1	24.5	24.0
27	Slovenia	23.8	23.7	24.4	25.0	24.5	24.4	23.7	23.4
28	Slovakia	25.7	25.3	24.2	26.1	23.7	24.3	23.2	20.9
29	Montenegro ^{[n 2][11]}	—	—	38.5	36.5	36.5	36.5	36.7	
	European Union	30.5	30.4	30.6	30.9	30.8	30.6	30.3	30.4